

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/323/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1319205361
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1319205361.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a Mgr. Aleny Čakváariovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Z. J., nar. XX.X.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, pracovisko Senec, so sídlom Krátka 1, Senec, dieťa rodičov: matky - H. H. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX, XXX XX M. D., a otca - A. H. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX L. XXX, korešpondenčná adresa K. XXa, XXX XX L., v konaní o návrhu matky na nahradenie súhlasu otca pri nezhode rodičov a zmenu úpravy styku a o návrhu otca na zmenu výkonu rodičovských práv a povinností, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III, zo dňa 04.08.2020, č.k. 37P/259/2019-187, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa vo výroku I., II., IV. m e n í tak, že návrh matky sa z a m i e t a.

Vo výroku III. sa p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom vo výroku I. udelil matke za otca súhlas k vycestovaniu maloletého Z. J., nar. XX.XX.XXXX do Poľskej republiky počas vyslania matky na diplomatické miesto na Zastupiteľskom úrade Slovenskej republiky vo Y., vo výroku II. zmenil úpravu styku otca s maloletým tak, že otec má právo sa s maloletým stretávať posledný víkend v mesiaci január, marec, máj, september, november každého kalendárneho roka od štvrtka 17.00 hod. do nedele 18.00 hod., s výnimkou sviatkov a školských prázdnin v Poľskej republike, s tým, že otec si dieťa prevezme aj odovzdá v mieste prechodného pobytu matky vo Y., posledný víkend v mesiaci február, apríl, jún, október každého kalendárneho roka od štvrtka 17.00 hod. do nedele 14.00 hod. s výnimkou sviatkov a školských prázdnin v Poľskej republike, s tým, že otec si dieťa prevezme aj odovzdá v mieste trvalého pobytu starej matky maloletého v L., R. 7, počas prázdnin a sviatkov vyhlásených Ministerstvom školstva Poľskej republiky každý kalendárny rok počas zimných prázdnin od soboty predchádzajúcej začiatku zimných prázdnin od 10.00 hod. do nasledujúcej soboty do 14.00 hod., s tým, že otec si dieťa prevezme aj odovzdá v mieste trvalého pobytu starej matky maloletého v L., R., každý kalendárny rok počas letných prázdnin od soboty predchádzajúcej začiatku letných prázdnin od 10.00 hod. do 31.7. do 14.00 hod., s tým, že otec si dieťa prevezme aj odovzdá v mieste trvalého pobytu starej matky maloletého v L., R. 7, každý nepárny kalendárny rok, počas Veľkonočných sviatkov a prázdnin od Zeleného štvrtka od 17.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 14.00 hod., s tým, že otec si dieťa prevezme aj odovzdá v mieste trvalého pobytu starej matky maloletého v L., R. 7, každý párny kalendárny rok počas Vianočných sviatkov a prázdnin od 29.12. od 10.00 hod. do 02.01. do 18.00 hod. nasledujúceho roka, s tým, že otec si dieťa prevezme aj odovzdá v mieste prechodného pobytu matky vo Y., každý nepárny kalendárny rok počas

Vianočných sviatkov a prázdnin od 23.12 od 10.00 hod. do 28.12 do 18.00 hod., s tým, že otec si dieťa prevezme aj odovzdá v mieste trvalého pobytu starej matky maloletého v L., R. X v L., vo výroku III. návrh otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností zamietol, vo výroku IV. zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava III, č.k. 38P/273/2017-163, zo dňa 13.12.2018, v časti o úprave styku otca s maloletým, vo výroku V. o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Súd prvej inštancie takto rozhodol, keď po vykonanom dokazovaní dospel k záveru o dôvodnosti návrhu matky a vzájomný návrh otca zamietol ako nedôvodný. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Bratislava III č.k. 38P/273/2017-163 zo dňa 13.12.2018, právoplatný dňa 14.01.2019, v konaní o rozvod manželstva a úpravy pomerov rodičov k maloletému na čas po rozvode, ktorým bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matke. Za preukázané mal, že matka má ako diplomatický zamestnanec Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky (ďalej len MZVaEZ SR), podľa rozhodnutia generálneho tajomníka služobného úradu MZVaEZ SR možnosť vycestovať do Poľskej republiky ako dočasne vyslaná na diplomatické miesto Zastupiteľského úradu (ZÚ) vo Y., po zmene termínu nástupu od 01.02.2021 na obdobie min. 3 rokov. Mal za to, že z mailovej komunikácie rodičov vyplýva, že matka včas oznámila uvedenú skutočnosť otcovi, žiadajúc jeho súhlas s vycestovaním maloletého s ňou do Poľskej republiky na obdobie jej vyslania. Uviedol, že matka mala záujem sa s otcom dohodnúť, navrhujúc mu aj novú úpravu styku prispôbenú vzdialenosti bydliska maloletého v zahraničí. K dohode rodičov však nedošlo, keď otec takýto súhlas matke nedal a na vzniknutú situáciu reagoval samostatným návrhom, navrhujúc na obdobie vyslania matky zveriť maloletého do jeho osobnej starostlivosti. Súd prvej inštancie zisťoval názor maloletého so záverom, že maloletý vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť vedel vyjadriť svoj názor. Uviedol, že pri vyjadrení pred súdom maloletý popísal pozitívny vzťah k obojom rodičom, popísal svoje pekné zážitky s rodičmi a tiež uviedol, že v Poľsku ešte nebol, ale rád by šiel, aj keď tam mamina bude pracovať, čím poprel otcovú uvádzané tvrdenia o jeho nechote vycestovať. Maloletý tiež uviedol, že videl fotky školy v Poľsku a páčila sa mu, tatino by mohol chodiť do Poľska za ním a on by chodil na Slovensko navštevovať kamarátov. Súd prvej inštancie uviedol, že po zvážení všetkých dôkazov pri zistenej nezhode rodičov dospel k záveru, že je potrebné návrhu matky vyhovieť a udeliť jej za otca súhlas na vycestovanie maloletého do Poľskej republiky na dobu trvania jej dočasného vyslania na diplomatické miesto ZÚ vo Y.. Za preukázané mal, že vycestovanie je pre maloletého prospešné a je v jeho záujme, keď maloletý má záujem do Poľska s matkou vycestovať a nová škola vo Y. sa mu páči. Skonštatoval, že nezistil nestarostlivosť matky o maloletého a ani manipuláciu maloletého, ako to tvrdil otec. S názorom otca, že vycestovaním maloletého do zahraničia bude neprimerane obmedzené jeho právo na rodičovskú výchovu nesúhlasil, keď matka podporuje ich stretávanie a bola ochotná sporadicky priviezť maloletého otcovi aj na územie Slovenska. Dôvodil, že v rozhodnutí upravil široký styk otca s maloletým, berúc do úvahy vzdialenosť nového bydliska maloletého v zahraničí, s uložením povinnosti matke sporadicky odovzdávať maloletého otcovi na Slovensku. K námietkam otca uviedol, že Poľská republika je štátom Európskej únie, maloletý bude s matkou bývať v bezpečnom areály pre zamestnancov ZÚ vo Y.. K námietke otca o možnej nedostatočnej starostlivosti matky o maloletého z dôvodu výkonu práce aj mimo štandardného pracovného času neprihliadol a uviedol, že matku považuje za dostatočne zodpovedného rodiča, ktorá v osobitných prípadoch zabezpečí maloletému dozor dospeléj osoby. Nezohľadnil ani námietky otca k výberu základnej školy v Poľsku, keď nebolo preukázané, že ide o nekvalitné vzdelávanie, keď navyše maloletý po návrate na Slovensko bude podstupovať rozdielové skúšky. Dôvodil, že nezhliadol dôvod na nespokojnosť otca k percentuálnemu vyčísleniu osobnej starostlivosti oboch rodičov o maloletého a uviedol, že zákon nestanovuje takýto percentuálny rozsah starostlivosti. Keďže v starostlivosti matky, ktorej je maloletý zverený nezistil žiadne nedostatky uviedol, že takéto rozhodnutie súdu si vyžaduje záujem maloletého, ktorý je prvoradý. Súhlasil s argumentáciou otca, že nie je možné správanie maloletého, ktorý v škole šikanoval spolužiaka prehliadať, avšak mal za to, že aj zmena prostredia so správnym vedením maloletého mu môže byť pri jeho náprave nápomocná, pričom za takéto zlyhania sú zodpovední obaja rodičia. Pokiaľ otec argumentoval celosvetovou situáciou v dôsledku šírenia ochorenia Covid-19 uviedol, že ide o celosvetovú pandémiu vírusu, pričom cestovanie aktuálne nie je obmedzené. Vec právne posúdil podľa § 26, § 25 ods. 1,2, § 35, § 43 ods.1, zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine), § 38 ods. 1,2, zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP). O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec, navrhujúc rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť, návrh matky zamietnuť a maloletého zveriť do jeho osobnej starostlivosti, matke určiť povinnosť platiť na

maloletého výživné 500 eur mesačne k jeho rukám, a upraviť styk matky s maloletým počas letných školských prázdnin každoročne od prvého dňa prázdnin do posledného dňa prázdnin, počas všetkých sviatkov a všetkých prázdnin počas školského roka vyhlásených Ministerstvom školstva SR, každý párný týždeň od piatku od 19.00 hod. do nedele do 19.00 hod. tak, že matka si maloletého prevezme a odovzdá v mieste jeho bydliska a uložiť matke oznamovaciu povinnosť s pobytom maloletého v zahraničí v trvaní viac ako 3 dni. V prvom rade poukázal na vzájomné blízke vzťahové väzby s maloletým, ktoré už v čase konania o rozvod manželstva indikovali zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti, odporúčanú aj kolíznym opatrovníkom, ktorá však pre kategorický nesúhlas matky, podporený jej negatívnymi krokmi, napokon nebola prijatá. Zdôraznil, že stretávanie s maloletým ako zodpovedný rodič nikdy nevymeškal, naopak, bol vždy pripravený sa o neho postarať aj mimo vyhradeného času. Poukázal na posledné náročné obdobie počas uzavretia škôl v období marec-jún 2020, kedy sa počas pandémie staral o maloletého vo výrazne dlhších intervaloch ako upravených v rozsudku. Práca z domu ktorú má schválenú zamestnávateľom od marca 2020 a ktorú mu medzičasom zmenil na permanentný home office, mu túto úlohu výrazne uľahčila a tak má maloletý doposiaľ u neho plnohodnotné online vzdelávanie, ako aj komfortné trávenie voľného času. Uviedol, že svojho syna veľmi ľúbi, venuje mu všetok svoj voľný čas a energiu, snaží sa, aby traumou z rozchodu rodičov niesol čo najľahšie, príkladne sa o neho stará, zabezpečuje mu kvalitnú a zdravú stravu, čisté oblečenie aj vhodné podmienky na učenie, zábavu aj oddych. Pomáha mu pri úlohách, strieda sa s matkou na rodičovských združeniach, aktívne sa s maloletým zapája do dobrovoľných aktivít školy. Učí ho osvojovať si počítačové zručnosti, základy fotografovania, maľovania, archeológie, naučil ho plávať, lyžovať, korčuľovať, bicyklovať. S maloletým trávi čas vždy plnohodnotne a zaujímavo, počas posledných prázdnin ho napr. naučil chytať ryby, po čom vždy túžil, boli na turistických výletoch v horách, niekoľko dní strávili aj s kamarátmi maloletého pri jazere, navštívili galériu moderného umenia či slovenské hrady, zámky, na narodeniny mu kúpil elektrickú gitaru, ktorú si veľmi prial a zapísal ho na hudobný krúžok. Má záujem maloletému odovzdávať množstvo pozitívnych podnetov, byť mu chlapeckým vzorom, oporou a smerovať jeho život. Uviedol, že jeho starostlivosť veľmi vysoko hodnotila aj PhDr. M. F. - odborníčka na porozvodové traumy detí, ktorá s maloletým a rodičmi pracovala. Uviedol, že maloletý sa na spoločne strávený čas teší, čo aj sám uviedol počas výsluchu na súde, takýto poznatok uviedol vo svojom hodnotení z prešetrenia pomerov v jeho bydlisku aj Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, rovnako ako potvrdil podmienky pre tvorivé a zaujímavé trávenie voľného času u neho, množstvo kníh, tvorivých hračiek, okolie pre vonkajšie aktivity. Uviedol, že maloletý veľmi ťažko niesol rozvod iniciovaný matkou, v poslednom období sa k nemu často túli, nedokáže zaspáť bez toho, aby ho nedržal za ruku. Tento stav kvalifikovala odborníčka PhDr. M. F. ako kritický, a preto tiež odporučila matke, aby s akýmkoľvek vycestovaním počkala minimálne dva roky a aby tieto dva roky venovala na zlepšenie komunikácie rodičov, čo by malo výrazne pozitívny vplyv na prežívanie maloletého. Namietal, že súd prvej inštancie sa v rozsudku nevysporiadal nielen s ich vzájomným vzťahom s maloletým, ale aj so znevažovaním jeho role matkou v očiach maloletého. Matka relativizuje jeho rolu v živote maloletého, komentuje jeho činy v negatívnom svetle, vystavuje maloletého konfliktu lojality, manipuluje ním. Za zásadné pochybenie súdu považoval, že sa nevenoval a neriadil právom maloletého na pravidelný, rovnocenný a rovnoprávny osobný styk s obidvomi rodičmi, správne nezohľadnil najlepší záujem dieťaťa, miesto jeho obvyklého pobytu, známeho prostredia školy, bezpečia a stability výchovného prostredia, vyučovania v rodnom jazyku, voľnočasových aktivít a krúžkov, okruhu priateľov a spolužiakov, styku s príbuznými, starými rodičmi a v neposlednom rade aj zohľadnenie jeho aktuálneho psychického stavu. Namietal nevykonanie dokazovania ním navrhovaného znaleckého dokazovania, alebo výsluchu psychologičky PhDr. M. F.. Po vynesení rozsudku preto vyhľadal detskú psychologičku Mgr. M. V.-Y., ktorej stanovisko priložil k odvolaniu. Poukázal na nedostatočnú komunikáciu zo strany matky, ktorá mu blokuje telefonický kontakt s maloletým, odmieta mu odpovedať na legitímne otázky ohľadom jeho zdravotného stavu, školských povinností, cestovateľskej anamnézy, rizikových aktivít počas pandémie atď.. Namietal jej tvrdenia, že by cestoval na služobné cesty do Y., namietal kvalitu školy vo Y., absolvovanie vyučovania v anglickom jazyku, nesúhlasil s tvrdením, že pokiaľ má home office, môže pracovať hocikde a môže ísť za maloletým do Poľska a to odhliadnuc od nezmyselnosti a finančnej záťaž takého riešenia. Namietal postoj kolízneho opatrovníka, ktorý podľa neho v rozpore so záujmom maloletého v skutočnosti navrhol jeho styk s maloletým výrazne obmedziť. Namietal jeho neobjektívne stanovisko z 09.01.2020, ktoré vychádzalo iba zo šetrenia pomerov u matky. Nesúhlasil s odvolávaním sa súdu na správu Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Senec zo dňa 20.06.2018, ktorú počas pojednávania ani neobdržal. Namietal, že stanovisko Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava zo dňa 16.07.2020 zo šetrenia pomerov u neho, kolízny opatrovník Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Senec na druhom pojednávaní vôbec nezohľadnil. Nie je pravdou, že matka ho o svojom zámere upovedomila bezodkladne, keď

matka mu oznámila túto informáciu v septembri 2019 pričom mala písomné potvrdenie už v januári 2019, na prípadnú rodičovskú dohodu ponechala dva týždne a vzápätí bez akejkoľvek snahy o dohodu podala návrh na súd. Súd uvádza údajnú informáciu od maloletého (vyplývajúcu zo správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Senec zo dňa 20.06.2018), že „tatino často na mamu nadáva" pričom toto tvrdenie neoveril a opomenul jeho tvrdenia o opakovanom neprípustnom (vulgárnom) správaní matky. Namietal, že rozhodnutím súdu sa prakticky preruší jeho kontakt s maloletým, čo je porušením všetkých práv dieťaťa. Namietal stanovisko súdu k otázke pandémie, ktorý celý problém zľahčuje, keď aktuálne je veľmi reálne zatváranie škôl v Poľskej republike, je teda legitímna otázka, ako bude schopná matka skĺbiť pracovné povinnosti so starostlivosťou o maloletého. Mal za to, že postupom súdu bola matka zvýhodnená na jeho úkor, pri uplatňovaní práv mala priaznivejšie postavenie. Poukázal na nevykonateľnosť rozsudku z dôvodu určeného styku, ktorý si vyžaduje dvojnásobný počet dní dovolenky ako má k dispozícii, nereálne je aj finančné zaťaženie, náklady na ubytovanie v hoteloch vo Y. a na letenky predstavujú minimálne 7.500 eur počas pobytu matky v zahraničí.

4. Matka vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca žiadala rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Zdôraznila, že predmetné konanie na nahradenie súhlasu otca s vycestovaním maloletého mimo územia Slovenskej republiky sa vzťahuje na konkrétny termín vycestovania a to 01.02.2021. Uviedla, že na základe jej žiadosti zo súkromných dôvodov, pôvodný termín vycestovania na ambasádu v Poľsku jej zamestnávateľ zmenil, avšak ďalší posun termínu zo strany MZVaEZ SR, už nie je akceptovateľný. V prípade, že nebude do tohto termínu právoplatné rozhodnutie súdu a nebude môcť vycestovať, nemôže sa najbližšie dva roky uchádzať o pracovné vyslanie do zahraničia. Otcom predložené vyjadrenie z psychologického konzultácie u Mgr. M. V. Y. namietala pre jeho neobjektívnu, bez jej účasti na psychologickú konzultáciu a žiadala naň neprihliadať. Predmetná konzultácia otca bola spracovaná do písomnej správy neprofesionálne, iba na základe audiozáznamu zo súdneho pojednávania a tendenčnej výpovede otca. Záver, že maloletý nemá dobré vzťahy v kolektíve, že je pre neho náročné si vytvárať kvalitné vzťahy a zvykať si na nové podmienky, je zo strany psychologičky nezodpovedný, navyše vytvorený bez toho, aby maloletého aspoň trochu poznala. Uviedla, že otec neustále spochybňuje vedomosti maloletého z angličtiny, zavádza o jeho vzťahoch v kolektíve, o jeho správaní v škole (poukázala na záznam z pohovoru s rodičmi zo dňa 26.09.2019, informáciu od pani H., psychologičky CPPPaP Senec, hodnotenia zo ZŠ E. C. spolu s hodnoteniami jeho znalostí angličtiny). Uviedla, že Kanadská škola vo Y., ktorú bude maloletý navštevovať má hlavný jazyk anglický, výučba poľského jazyka je prispôbená pre cudzincov, pričom školu navštevujú aj slovenské deti jej kolegov z ambasády, čo maloletému pomôže pri nástupe do novej školy. Ako dlhoročná zamestnankyňa MZVaEZ SR v diplomatických službách má plnú podporu a garanciu ústretovosti zamestnávateľa, ktorý je informovaný, že vycestuje na vyslanie so synom, má možnosť pracovať z domu a maloletý bude mať zabezpečené všetky podmienky a zázemie minimálne v rozsahu, ako mal na území Slovenskej republiky. Cestovaním na Slovensko bude maloletý udržiavať väzbu na otca, rodinu, kamarátov a známe prostredie, pričom otec by mal cestovať za synom do Poľska za celý rok iba 5 krát na predĺžený víkend. Namietala tvrdenie otca o nevykonateľnosti rozsudku z dôvodu, že na takéto cestovanie nemá dostatok dní dovolenky a poukázala na jeho vyjadrenie, že z dôvodu permanentnému home office si môže dovoliť tráviť s maloletým viac času. Počet dní dovolenky, ktoré skutočne otec potrebuje je približne rovnaký, ako pri predchádzajúcom rozsudku. Zdôraznila, že prevzala 65% celkových nákladov realizácie s prepravovaním syna na Slovensko za otcom, preto za nepravdivé považovala tvrdenia otca o nezvládateľných jeho finančných nákladov na realizáciu styku s maloletým. Styk maloletého s otcom je vyváženosťou korektný a udržaním počtu nocí, ktoré strávi otec so synom aj rovnaký s predchádzajúcou úpravou. Uvedomuje si úlohu otca a mužský vzor a nie je v jej úmysle akokoľvek ukracovať otca na jeho stretávaní sa so synom. Snaží sa im zachovať plnohodnotný kontakt, čoho dôkazom je aj jej návrh stretávania sa. Poukázala na nevhodné správanie sa otca voči nej, na čo bol upozornený aj zo strany PhDr. M. F., ku ktorej chodili na individuálne konzultácie. Animositu voči nej vedome, alebo nevedome prenáša na maloletého a znevažuje pred maloletým jej rozhodnutia. Jej návrhy otec neakceptuje, nie je možné sa s ním konštruktívne dohodnúť ani na jednoduchých veciach ohľadne maloletého. Uviedla, že otec nesleduje záujem maloletého, keď sa rozhodol zabrániť jej vycestovať, destabilizovať ju ekonomicky a narúšať jej súkromný život.

5. Kolízny opatrovník k odvolaniu otca písomné vyjadrenie nepodal.

6. Otec sa vo vyjadrení k vyjadreniu matky zo dňa 23.11.2020 pridržiaval svojho stanoviska uvedeného v odvolaní. Uviedol, že tvrdenia matky nie sú založené na faktoch a pravdivých informáciách. Nesúhlasil s jej stanoviskom ohľadom finančných nákladov a potreby dovolenky na teoretické splnenie

rozsudku. Zdôraznil významné obmedzenie jeho styku s maloletým napadnutým rozsudkom a jeho nevykonateľnosť.

7. Otec v podaní (doplnenie odvolania č.1) zo dňa 03.12.2020 namietal postup súdu prvej inštancie, keď z dokladov v spise vyplývajú vážne pochybnosti o nestrannosti a integrite rozhodujúceho súdu, keď pôvodný petít matky zo dňa 30.09.2019, napísaný neodborne a nevykonateľne, bol mesiac po prvom pojednávaní zmenený, na ktorom sú rukou dopísané zásadné a veľmi podrobné poznámky o jeho oprave a úprave. Takáto náhla a zásadná zmena vzbudzuje podľa neho dôvodné podozrenie, zdanie zvyhodňovania alebo zaujatosti, keď nie je zrejmé kto uvedené poznámky napísal. Namietal, že súd napriek jeho výhradám a upozorneniu na neobjektívne stanoviská Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Senec, tieto stanoviská prijal ako relevantné a riadil sa nimi pri rozhodovaní. Spochybnil postup súdu prvej inštancie, ktorý už dňa 03.11.2020 odoslal na odvolací súd, napriek tomu, že si dňa 02.11.2020 dohodol nahliadnutie do spisového materiálu. Uvedené podľa neho naznačuje manipuláciu a zasahovanie do priebehu procesu zo strany súdu prvej inštancie, keď matka vyvíja sústavný tlak na urýchlenie procesu.

8. Matka vo svojom vyjadrení zo dňa 09.12.2020 informovala, že predmetné konanie na nahradenie súhlasu otca s vycestovaním maloletého mimo územia Slovenskej republiky sa vzťahuje na konkrétny termín, na 01.02.2021, jeho splnenie je podmienkou pre jej nastúp na nové pracovné miesto v zahraničí, čo je bez právoplatného rozsudku vylúčené.

9. Otec v podaní (doplnenie odvolania č.2) zo dňa 23.01.2021, poukázal na aktuálne pomery súvisiace s pandemickou situáciou a dištančným vzdelávaním maloletého, v dôsledku čoho sa s matkou niekoľkokrát dohodli o zmene starostlivosti a maloletý bol u neho v širšom ako upravenom rozsahu styku. V prebiehajúcim mesiaci január 2021 bol u neho 14 dní, maloletému vytvoril nielen technické podmienky, spojenie so školou cez internet, vlastný notebook, je mu nápomocný pri vyučovaní, plnení domácich úloh, tvorbe projektov. Denne mu varí nutrične vyvážené obedy i večere, supluje tiež vzdelávanie v oblasti predmetov ktoré sú pri dištančnom vzdelávaní menej preferované, ako je telesná, hudobná a výtvarná výchova. Maloletý je u neho veľmi rád, neraz žiada, aby mohol zostať dlhšie. Príslušné rodičovské dohody, ktoré tvoria prílohu podania dokumentujú jeho ochotu a pripravenosť sa kedykoľvek o maloletého postarať. Uviedol, že svojho syna veľmi ľúbi, majú vytvorený veľmi blízky vzťah, jeho spôsob komunikácie, aktivity, zábava totiž plne reflektujú aktuálne potreby maloletého. Zdôraznil, že maloletý je naviazaný nielen na neho, ale aj na svojich kamarátov a spolužiakov, vytvára si veľmi potrebné vzťahy a pomerne často sa zdôveruje, že do zahraničia nechce odísť.

10. Odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 66 CMP, kedy nie je viazaný dôvodmi odvolania, s nariadením pojednávania v odvolacom konaní podľa § 378 ods. 1 a § 385 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), a dospel k záveru, že odvolanie otca je čiastočne dôvodné.

11. Otec v konaní pred odvolacím súdom zotrval na svojich odvolacích dôvodoch a návrhoch. Zdôraznil, že sa snažil s matkou kontaktovať a komunikovať v záujme dosiahnutia kompromisu, na jej strane však nenašiel potrebnú odozvu.

12. Matka v konaní pred odvolacím súdom zotrvala na dôvodoch svojho návrhu, svojich vyjadrenia a písomných podaniach. Uviedla termín svojho nástupu na ZÚ vo Y. dňa 01.05.2021. Vzťah otca a maloletého považovala za veľmi dobrý, keď maloletý má otca rád, rád s ním trávi čas, ktorý mu otec vyplní rôznymi aktivitami. Potvrdila nemožnosť sa s otcom dohodnúť, keď sama trvá na vycestovaní maloletého, čo však otec zásadne odmieta. Mala za to, že aj v prípade jej pobytu vo Y. má otec zabezpečený široký styk s maloletým a je otvorená aj možnosti jeho širšieho rozsahu. Záujem maloletého na jeho odchode s ňou do Y. videla v zmene prostredia, možnosti vzdelávania na medzinárodnej škole, získania nových skúseností, vzťahov a kamarátov.

13. Kolízny opatrovník v konaní pred odvolacím súdom odporučil napadnutý rozsudok potvrdiť majúc za to, že citová väzba medzi otcom a maloletých zostane aj podľa novej úpravy zachovaná, keď matka prezentuje ochotu umožňovať styk otca s maloletým aj nad rámec. Uviedol, že maloletý má vytvorené silné citové väzby na obidvoch rodičov, potvrdil veľmi dobrú starostlivosť otca o maloletého, ale aj

stále pretrvávajúci konflikt rodičov a ich neefektívnu komunikáciu, v dôsledku čoho sa maloletý naďalej nachádza v konfliktnom prostredí.

14. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č.k. 38P/273/2017-163 zo dňa 13.12.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.01.2019, bolo manželstvo rodičov rozvedené, maloletý bol na čas po rozvode zverený do osobnej starostlivosti matke, zastupovanie maloletého a správa jeho majetku zostala v dispozícii oboch rodičov, otcovi uložil povinnosť platiť na maloletého výživné 200 eur mesačne a styk otca s maloletým okrem osobitnej úpravy počas školských prázdnin a sviatkov upravil počas párneho kalendárneho týždňa od stredy 15.00 hod. do štvrtka 18.00 hod., počas nepárneho kalendárneho týždňa od štvrtka 15.00 hod. do nedele 18.00 hod..

15. Podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

16. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

17. Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

18. Tým, že predmetom konania v danej veci je návrh matky na nahradenie súhlasu otca pri nezhode rodičov o podstatnej otázke týkajúcej sa maloletého dieťaťa a návrh otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu (návrh na zmenu zverenia maloletého), súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní vychádzal z ust. § 35, § 26, § 25 ods. 1, 2, § 43 ods. 1, Zákona o rodine. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, avšak s jeho právnym záverom, ku ktorému na základe vykonaného dokazovania dospel, sa odvolací súd nestotožnil. Z dôvodu potreby doplnenia dokazovania zameraného na preukázanie aktuálnych rodinných pomerov nariadil na prejednanie odvolania pojednávanie (§ 384 ods.2, CSP, § 68 CMP).

19. Odvolací súd v prvom rade považuje za potrebné správne ustáliť pojmové vymedzenie predmetu konania vo vzťahu k návrhu matky, keďže v danom prípade nejde o nahradenie súhlasu otca s vycestovaním maloletého ale o nahradenie súhlasu otca s premiestnením maloletého z územia Slovenskej republiky do Poľska. Premiestnenie maloletého na územie iného štátu je viazané na pracovné vyslanie matky do Y. na ZÚ SR, na obdobie minimálne 3 rokov s možnosťou jeho predĺženia. Preto v takomto prípade nemožno hovoriť o nahradení súhlasu otca s vycestovaním maloletého, termín ktorý predpokladá krátkodobý pobyt v zahraničí (napr. počas dovolenky), ale dočasným premiestnením maloletého, majúcim za následok aj zmenu jeho bydliska, školského zariadenia a jeho celkového sociálneho a rodinného zázemia.

20. Námietky otca vo vzťahu k postupu súdu prvej inštancie uvedené v jeho podaní (doplnenie odvolania č.1) zo dňa 03.12.2020 odvolací súd po ich preskúmaní vyhodnotil ako nedôvodné. Návrh otca na doplnenie dokazovania v odvolacom konaní znaleckým dokazovaním zameraným na zistenie psychického stavu maloletého, alternatívne výsluch PhDr. M. F. a stanoviskom zamestnávateľa matky, zamietol ako nadbytočné.

21. Možnosť nahradenia súhlasu jedného rodiča pri nezhode rodičov o podstatných otázkach týkajúcich sa maloletého dieťa zákonodarca zakotvil v súlade s článkom 3 Dohovoru o právach dieťaťa, v ustanovení § 35 Zákona o rodine. Pri rozhodovaní vo veciach maloletých detí je prvoradým kritériom zisťovanie záujmu maloletého dieťa, preto v danom prípade vzhľadom na charakter matkou navrhovaného nahradenia súhlasu otca, bolo prvoradou úlohou súdov vyhodnocovať záujem maloletého na zachovaní rovnocennej starostlivosti obidvoch rodičov, citových a vzťahových väzieb k obidvom rodičom, ako aj na zachovaní väzieb na jeho rodinné a sociálne zázemie v ktorom vyrastá a ktoré pre maloletého predstavuje jeho najbližšia rodina, starí rodičia, školské prostredie či okruh kamarátov. V kontexte návrhu matky na súdne rozhodnutie a jeho dopadu na ďalší život a vývoj maloletého, bolo pri rozhodovaní potrebné vzájomne pomeriť záujem maloletého a jeho právo na starostlivosť

od oboch svojich rodičov, právo otca maloletého vychovávať a starať sa o neho, s právom matky na jej súkromný a rodinný život a kariérny postup ako zamestnankyne MZVaEZ SR, predstavujúci dlhodobý pobyt v cudzine. Maloletý Z. J. má 8 rokov, je to zdravé dieťa s bohatými mimoškolskými záujmami, v školskom roku 2020/2021 je žiakom 3. triedy Základnej školy v M. D.. V prípade maloletého bolo preukázané (najmä vyjadrením rodičov, maloletého a kolízneho opatrovníka spolupracujúceho s rodinou), že otec sa o neho riadne stará, vychováva ho a poskytuje mu plnohodnotnú starostlivosť nielen v určenom pravidelnom rozsahu počas každého kalendárneho týždňa, ale aktívne a zmysluplne maloletému vyplní jeho voľný čas, školské prázdniny, medzi maloletým a otcom je vytvorená silná pozitívna citová väzba (správa Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava zo dňa 20.07.2020). Starostlivosť otca o maloletého, tak ako to vyplýva z vykonaného dokazovania odvolací súd vyhodnotil ako príkladnú, podporujúcu maloletého od jeho útleho veku vo všetkých oblastiach jeho života, ktorej výkon matka a kolízny opatrovník potvrdili. Udržanie a rozvíjanie vzťahových väzieb maloletého s otcom považoval odvolací súd pri rozhodovaní za kľúčové, ktoré by vzhľadom na jeho vek, mohli byť počas jeho niekoľkoročného pobytu v cudzine ohrozené. Z vykonaného dokazovania je tiež zrejmé, že vzťahy medzi rodičmi vyplývajúce z ich partnerského rozchodu a následného rozvodu manželstva nie sú doposiaľ stabilizované, príznačná je nedostatočná komunikácia a neschopnosť dohodnúť sa o najlepšom riešení pre maloletého, ktorého záujem by mal byť pre rodičov tým správnym a prvoradým vodítkom a to aj na úkor vlastných osobných záujmov. Doposiaľ nespracovaný rodičovský konflikt má zásadne negatívny dopad na psychický vývoj maloletého, ktorého prehĺbenie premiestnením maloletého do iného štátu iba na základe rozhodnutia súdu a bez spoločného konsenzu rodičov, je možné predpokladať s najväčšou pravdepodobnosťou. Odvolací súd sa preto nemohol stotožniť so záverom súdu prvej inštancie, ktorý záujem maloletého na takomto súdnom rozhodnutí, videl iba z pohľadu záujmu matky na lukratívnej pracovnej ponuke na MZVaEZ SR. Argumentáciu matky, že záujem maloletého treba vidieť v možnosti navštevovať cudzojazyčnú medzinárodnú školu vo Y., cestovať a spoznávať nových ľudí, nemohol v kontexte s ostatnými zistenými okolnosťami považovať za ťažiskovú. Nestotožnil sa s tvrdením súdu prvej inštancie, že zmena úpravy styku s ohľadom na zmenu bydliska maloletého do Poľskej republiky bude garantovať otcovi právo na výkon jeho osobnej starostlivosti a výchovy, ako aj právo maloletého na rovnocenný styk s otcom. Súdom prvej inštancie upravený styk v napadnutom rozhodnutí, okrem toho, že predpokladá pravidelné cestovanie maloletého na Slovensko, významne obmedzí rozsah a spôsob starostlivosti otca o maloletého a ich vzájomný kontakt (na jeden víkend v mesiaci), ktorý bude za účelom využitia svojho práva na styk nútený tiež cestovať do Poľskej republiky, čo je nesporne spojené okrem iného aj s nemalými finančnými výdavkami. Odvolací súd ľudsky rozumie snahe matky prijať ponúkané diplomatické miesto na ZÚ vo Y., ktoré jej v rámci výkonu jej práce a zrejme aj pracovných výsledkov prináleží, avšak pri svojom rozhodnutí uprednostnil ako prevažujúci princíp záujem maloletého, ktorý jednoznačne videl v tomto období jeho života a zistených vzájomných vzťahov účastníkov konania, v zachovaní stabilného rodinného, výchovného a sociálneho prostredia a plnohodnotného vzťahu s otcom. Odvolací súd súhlasí s námietkami matky vo vzťahu k odbornému vyjadreniu Mgr. M. V. Y. (na žiadosť otca po rozhodnutí súdu prvej inštancie), avšak za potrebné považoval zohľadňovať stanovisko psychologičky s ktorou v súvislosti s incidentom maloletého v škole a jeho problematickým správaním spolupracovali obaja rodičia (na ktoré aj matka vo svojom vyjadrení zo dňa 24.01.2020 poukazuje), že maloletý má v dôsledku rodičovského konfliktu narušenú psychickú stabilitu, stratil pocit bezpečia a dôvery vo svojich rodičov, uzavrel sa do seba, má narušené sebavedomie, pochybuje o sebe a cíti sa osamotený. Odvolací súd sa preto nestotožnil ani so záverom súdu prvej inštancie, že riešením problémov v správaní maloletého (údajná šikana v škole) je zmena prostredia maloletého, keď stabilizáciu emočného stavu maloletého a jeho správania možno najskôr dosiahnuť usporiadaním vzťahov, nevystavovaním maloletého konfliktu lojality, obnovením korektnej komunikácie rodičov, vzájomné rešpektovanie sa v rodičovských rolách, prípadne spolupráca rodičov s odborníkmi a ich spoločný postup pri výchove. V neposlednom rade odvolací súd vychádzajúc zo zistenia skutočného stavu vecí v čase rozhodovania musel zohľadňovať aj globálnu situáciu v súvislosti so šírením ochorenia Covid-19, v dôsledku čoho jednotlivé štáty prijímajú vlastné opatrenia súvisiace s voľným cezhraničným pohybom občanov, aktuálne možného iba za splnenia prísnych karanténnych opatrení. V dôsledku súčasnej pandemickej situácie, ktorej vývoj aj samotné trvanie vzhľadom na jej doterajší priebeh nie je možné ustáliť znamená, že možnosti cezhraničného cestovania, ktoré matkou požadovaný pobyt maloletého v cudzine predpokladá, môžu pravidelný osobný styk otca s maloletým významne limitovať.

22. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich

sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

23. Podľa § 38 ods. 1 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

24. Pokiaľ ide o zisťovaný názor maloletého súdom prvej inštancie na pojednávaní dňa 03.08.2020, odvolací súd prijal záver, že aj keď maloletý výslovne neodmietol možnosť s matkou „odísť“ do Poľskej republiky, nemožno jednoznačne ustáliť, že sa vyjadril aj s uvedením si dôsledkov dočasného premiestnenia do cudziny a jeho trvania. Z jeho vyjadrenia napokon vyplýva, že vo Y. nebol, novú školu pozná z fotografií a nové prostredie z rozprávania od matky. Maloletý nemal predstavu o tom, ako sa bude v budúcnosti so svojim otcom stretávať, čo vyplýva zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny pracovisko Senec z prešetrenia pomerov u matky a pohovoru s maloletým. V danom prípade preto nemožno takéto vyjadrenie maloletého pred súdom posúdiť ako jednoznačne prejavovaný názor maloletého dieťaťa, ktoré s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť by sa vedelo vyjadriť k otázke jeho premiestnenia do Poľskej republiky a k zmene jeho života, ktorá s takýmto krokom bezprostredne súvisí. Pokiaľ súd prvej inštancie odkázal na vyjadrenie maloletého vyplývajúce z jeho rozhovoru s kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Senec zo dňa 20.06.2018 treba zdôrazniť, že ide o vyjadrenie maloletého s odstupom času dvoch rokov, kedy bol v predškolskom veku, navyše ide o obdobie straty jeho rodinného zázemia a eskalujúceho rodičovského konfliktu vyplývajúceho z rozvodového konania a neschopnosti rodičov sa o ďalšej starostlivosti o maloletého dohodnúť. Toto vyjadrenie maloletého vzhľadom na plynutie času a jeho neskoršie vyjadrenia, nie je možné v tomto konaní primárne zohľadňovať.

25. Odvolací súd v danej prejednávanej veci po vyhodnotení dokazovania súdom prvej inštancie, vrátane obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava III sp.zn. 38P/273/2017, a doplnením dokazovania v odvolacom konaní, sa stotožnil s odvolacími dôvodmi otca vo vzťahu k výroku napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie návrhu matky vyhovel. Poukazujúc na komplexné vyhodnotenie rodinnej situácie maloletého, jeho sociálne a rodinné zázemie a väzby na oboch jeho rodičov vyvodil záver, že otec bol a je prítomný v živote maloletého v nie zanedbateľnom rozsahu, ktorý momentálne nemožno nahradiť iným spôsobom. Osobný vplyv otca na maloletého je pre jeho celkový vývoj (fyzický, psychický a emočný) rovnako nevyhnutný, ako matkin. Matkou navrhované riešenie prostredníctvom rozhodnutia súdu, ktoré by jej napriek nesúhlasu otca umožnilo dočasne premiestniť maloletého do Poľskej republiky na obdobie minimálne 3 až 4 rokov, s následkom obmedzenia vplyvu otca na maloletého a oslabenia ich vzájomných väzieb (a to bez ohľadu na zistené vhodné podmienky matky pre starostlivosť o maloletého vo Y.), nemohol odvolací súd, vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody vyhodnotiť ako riešenie, ktoré je jediné možné a spĺňajúce v prvom rade požiadavku záujmu maloletého.

26. S poukazom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k návrhu matky vo výroku I. a súvisiacich výrokoch II., IV. zmenil podľa § 388 CSP.

27. Výrok III. rozsudku ktorým zamietol návrh otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na obdobie dočasného vyslania matky na diplomatické miesto ZÚ vo Y. odvolací súd potvrdil podľa § 387 ods.1 CSP, poukazujúc na dôvody svojho rozhodnutia, čím odvolací návrh otca na zmenu zverenia maloletého stratil opodstatnenosť.

27. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP.

28. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).